

III. Munkamódszerek

Programcéljaink elérésére mozgalmunk kizárólag békés politikai, kulturális és erkölcsi eszközöket vehet igénybe.

Politikai álláspontjaik és eszméik terjesztése céljából mozgalmunk tagjai újságokat és könyveket adnak ki, rádió- és tévéműsorokban vesznek részt, nyilvános gyűléseket és előadásokat tartanak, klubokat és szakosztályokat alapítanak.

Mozgalmunk két szervezeti egységből áll, amelyek közül az egyik hazánk területén, a másik a diaszpórában működik. Mozaalmunk tevékenységét önállóan irányítja a Hazai és a Külföldi Főigazgatóság. A két vezetőség munkáját közvetlen megbeszélések útján koordinálják, bármiféle hierarchikus alá- vagy fölérendeltség nélkül.

Mozgalmunk előre nem foglal állást az eljövendő szabad parlamentáris választásokon való részvétel kérdésében. Ezekért a választásokért azonban mindaddig küzdünk, amíg csak meg nem valósulnak. Amikor ezt az alapvető célt elértük, a mozgalom legális szerve eldönti, hogy részt veszünk-e vagy sem azokon a választásokon.

A mozgalom első közgyűlésének összehívásáig a tagok felvételére írásbeli jelentkezéssel kerül sor, s azt saját elhatározásuk szerint az alapító bizottság bármelyik tagjához elküldhetik a kiáltványunkhoz mellékelt címjegyzék alapján.

Belgrád, 1990. január 6.

(N. J. ford.)

SZOCIALISTA SZÖVETSÉG – A HORVÁTORSZÁGI SZOCIALISTÁK SZÖVETSÉGE (Socijalistički savez – Savez socijalista Hrvatske)

1. *Socijalistički savez – Savez socijalista Hrvatske (Szocialista Szövetség – A Horvátországi Szocialisták Szövetsége; a továbbiakban HSZSZ). Pártunk jele, illetve szimbóluma egy négylevelű lóhere (levelei vörös, kék, zöld és sárga színűek) három lángnyelvvel (két vörös és egy kék színűvel).*
2. *A Horvátországi Szocialisták Szövetsége párttá szerveződésének ötlete a DNHSZSZ KB ülésén vetődött fel 1989. XII. 27-én. A pártot 1990. II. 1-jén jegyezték be a Köztársasági Közigazgatás- és Igazságügyi Titkárságon, Zágrábban, 233/III. iktatószám alatt, Szocialista Szövetség – A Horvátországi Szocialisták Szövetsége néven.*
3. *1990. II. 7-én a Választmány ülésén elfogadták a Programnyilatkozatot és a HSZSZ alapszabályát, mely további változtatások után kerül majd a Választmány elé.*
4. *Alapszabály és Programnyilatkozat mellékelve. [Tekintettel, hogy mindkettő igen terjedelmes, a szerkesztőség közlésüktől helyszűke miatt kénytelen eltekinteni. Közli viszont a HSZSZ Választási programját, amely rövidebben ugyan, de tartalmazza mindazokat az alapelveket, amelyek az említett két dokumentumban részletes feldolgozást nyertek. – A szerk. megj.]*
5. *A szervezet a Horvátországi Szocialisták Szövetsége hagyományait folytatja, mely az 1945. X. 3-án alakult Jugoszláv Népfrent utódja volt.*
6. *A párt területi elv szerint szerveződik és tevékenykedik, a helyi szervezetektől a Köztársasági Választmányig. Egyelőre, amíg a mostani alapszabály van érvényben.*

7. *A párt képviseleti szerve – szintén egyelőre – a HSZSZ Elnöksége, melynek tagjai: Marija Belaić, Slavko Bosanac, Luka Bročilo, Ajka Hamer-Plečas, Slavko Havić, Stjepan Ivurek, Slobodan Jurac, dr. Mira Kermek, dr. Milan Kiperas, Željko Mažar, dr. Ivan Mečanović, Marinko Punić, Marijan Radmilović, dr. prof. Vladimir Stipe-tić, Branislav Tušek, Frane Tomičić, Gordana Vilović, dr. prof. Predrag Vranjicki, Rozalija Vujaković és Marija Končar.*
8. *A pártnak tagozatai nincsenek, helyi és községi szervezetek megalakítását tervez-zük.*
9. *A szervezetekkel való kapcsolatfenntartás a közös program megvalósításán folyó munka révén, illetve a szervezeti – községi, regionális és választmánybeli – képvise-lők révén.*
10. *A párt tagágának létszáma 60000 körül van.*
11. *Székhelye: Zágráb, Šetalište Karla Marksa 14., VI. emelet, 613-as szoba.*
12. *A párt közlönyt jelentet meg Nova tribina (Új Tribün) címmel. A szerkesztőség cí-me: Zágráb, Šetalište Karla Marksa 14. Hivatalos szerve a Szerkesztőségi Tanács. Kiadója a HSZSZ.*
13. *1989. XII. 27. – Az Elnökség ülése, amelyen a pártta szerveződés ötlete megszüle-tett, a Választmány ülése, amelyen megválasztották az Elnökséget, az elnököt és a titkárt, illetve elfogadták a szervezetnek pártta való transzformációját, számos tri-bün, amelyen ismertették a választási programot, valamint az 1990. IV. 7-ére terve-zett HSZSZ-konvenció.*
14. *Igen.*
15. *Igen, szükség szerint, mégpedig azon szervezetekkel, amelyek programjukban a pártunkéval megegyező ideológiai elveket hirdetnek.*
16. –

Zágráb, 1990. április 4.

Zdenka Govorko,
a Tájékoztatási és Dokumentációs
Központ politikai szakmunkatársa
(Marinko Panićnak, a HSZSZ titkárának meghagyásából)

A SZOCIALISTA SZÖVETSÉG – A HORVÁTORSZÁGI SZOCIALISTÁK SZÖVETSÉGÉNEK VÁLASZTÁSI PROGRAMJA

Mi, a demokratikus szocializmusért sikrasszálló szocialisták az alábbi jelmonddal terjesztjük Önök, választók elé programunkat:

BÉKE, SZABADSÁG ÉS BIZTONSÁG MINDENKINEK!

Köteleggük magunkat, hogy kitűzött céljaink tartós feladatként állnak majd a képvise-lő-testületekbe és hatalmi szervekbe beválasztott jelöltjeink előtt.

Választási programunk, az Önök támogatásával, olyan mozgatóerejévé válhat a gaz-dasági, politikai és szociális változásoknak, amely személyes és társadalmi boldogulást biztosít mindannyiunknak.

Ötvenéves hagyományaink folytatásaként, az új viszonyok kiépítésén fáradozva, a munkásokkal, paraszttal és polgárokkal szoros együttműködésben önálló politikai szervezetként olyan

FÖDERATÍV JUGOSZLÁV KÖZÖSSÉGÉRT

szállunk síkra

● amely Jugoszlávia polgárainak szövetségi államaként konstituálódik, azon népek közösségeként, amelyek államiságukat a föderális egységekben alapozzák meg;

● amelyben alkotmányos joga minden nemzetnek, illetve föderális egységnek az önrendelkezés és az elszakadás;

● amelyben a népek és nemzetiségek egyenjogúsága a ZAVNOH és az AVNOJ határozataiból következik, hisz ezek ma is alapjául szolgálnak a közösségi élet kiépítésének;

● amelyben a fontos társadalmi-gazdasági viszonyokat és a nemzetek egyenjogúságát érintő döntések konszenzus útján születnek;

● amelyben korszerűen megalapozott honvédelmi és védelmi rendszer, valamint jogszláv jellegű, politikai befolyásoktól mentes és a további demokratikus változások előtt nyitott fegyveres erők funkcionálnak;

● amelyben a pénz-, hitel-, vám- és adóügyi politika az ország gyorsabb ütemű fejlődésére irányul, azzal, hogy a költségvetési eszközökkel a nemzeti jövedelemben elfoglalt részaránya fokozatosan csökken;

● amelyben függetlenítik a törvényhozási, végrehajtói és bírósági hatalmat a községtől, köztársaságtól és föderációtól;

● amelyben a politikai élet demokratikus elvei érvényesülnek, a jogállam, ahol következetesen tiszteletben tartják a törvényességet és az egyetemes emberi jogokat és szabadságokat;

● amelyben biztosítottak a sajtószabadság és a nyilvános véleményformálás és -nyilvánítás egyéb formái, a szólásszabadság és a nyilvános fellépés szabadsága, a gyülekezési és mindenféle békés csoportosulási szabadság.

Jugoszlávia a közös hazánk, s ebben olyan viszonyokat fogunk védelmezni és kiépíteni, amelyekben a

HORVÁT SZOCIALISTA KÖZTÁRSASÁG

továbbra is

● a horvát nép hazája, a szerb nép hazája, valamint a területén élő olasz, magyar, cseh, szlovák, ukrán, ruszin, roma és egyéb nemzetiség hazája lesz;

● olyan közösség, amely szavatolja minden polgár egyenjogúságát, a szabad nemzeti önkifejeződést, a nemzeti kultúra fejlődését, a nemzeti hagyományok és szokások ápolását, valamint a szabad nyelv- és írásmódhasználatot;

● olyan közösség, amelyben megszilárdulnak a kapcsolatok az Európába vagy a világba szakadt honfitársainkkal, és megnyílik az út ezeknek a Horvát Szocialista Köztársaság és a JSZSZK társadalmi-gazdasági fejlődési folyamataiba való bekapcsolódása előtt;

● parlamentáris demokratikus államközösség, olyan felépítésű Szaborról, ahol kifejezésre juthatnak a polgárok és helyi közösségek (községek) érdekei, valamint a Horvát Szocialista Köztársaság területén élő népek és nemzetiségek külön érdekei;

● olyan közösség, amelyben méltányolják a tudomány, a technológia és a többi társadalmi tevékenység előrehúzó szerepét, s ahol ezek köztársaságközi és nemzetközi projektumokkal tudják majd érvényesíteni érdekeiket az Európával és a világgal fenntartott kapcsolataik révén, a szövetségi állam közvetítésével vagy önállóan;

● olyan közösség, amelyben biztosítjuk a parasztok, munkások és polgárok részvételét az állam és a különböző tulajdonformák irányításában participáció, önrendelkezés, részvények stb. útján, a tulajdonviszonyok változatosságához és a konkrét feltételekhez igazodva;

Olyan törvények meghozatalát javasoljuk és szorgalmazzuk majd a Horvát Szocialista Köztársaság Száborában és a JSZSZK Képviselőházában, amelyek az államszocializmussal való szakítást, a demokratikus társadalmi viszonyok megteremtését célozzák és az emberi szükségleteknek, a szociális igazságosság és a lakosság szociális biztonsága elveinek lesz alárendelve.

A HORVÁT ÉS A SZERB NÉP SORSKÖZÖSSÉGE

A Horvát Szocialista Köztársaságban többévszázados együttélésük folyamán a horvátok, szerbek és más népek egészséges nemzetek közötti viszonyokat építettek ki a társadalmi fejlődés előfeltételeként.

Az utóbbi időkben e viszonyok megromlásának és a destabilizációjukra irányuló kísérleteknek vagyunk tanúi. Ennek közvetett okozói a nemzetek közti viszonyok Kosovo SZAT területén tapasztalható elmérgesedése, valamint a nemzeti kizárólagosságra építő politikai pártok megjelenése a Horvát Szocialista Köztársaságban.

Ezért mi határozottan elzárkózunk mindenféle nemzeti kizárólagosság, a nemzetek és nemzetiségek közötti gyűlöletszítás elől, ellenezzük a Horvát Szocialista Köztársaságnak a JSZSZK-ból való kiválását szorgalmazó politikát, s ezen elvünk mellett a továbbiakban is kitartunk, mert békét, fejlődést, jólétet és biztonságot akarunk a közös hazában.

A HSZSZ megítélése szerint a Kosovo SZAT-ban tapasztalható megromlott nemzetek közti viszony bármennyire is a Szerb SZK gondja elsősorban, összjugoszláv kérdés is ugyanakkor. Az eddigi megoldási kísérletek nem jártak eredménnyel. Ezért egy új jugoszláv programért szállunk síkra, amely megoldást kínál Kosovo SZAT demokratikus, anyagi és társadalmi fellendítésére és a tartományban élő eltérő nemzetiségű polgárok közötti párbeszéd megnyitására a máskéntgondolkodás és a véleménykülönbségek tiszteletbentartásával, teljes toleranciával.

Kosovo SZAT helye megítélésünk szerint tartósan a Szerb SZK, valamint az egyenjogú népek és nemzetiségek jugoszláv közösségének határain belül van, olyan autonóm jogok biztosítása mellett, amelyek szavatolják az ott élő albánok, szerbek, Crna Goriaiak, horvátok meg a többi nemzetek és nemzetiségek nemzeti jogait, személyes és közösségi boldogulását.

A POLGÁROK GAZDASÁGI ELŐRELÉPÉSE ÉS SZOCIÁLIS BIZTONSÁGA

Támogatjuk a gazdasági és társadalmi reform eddigi irányvételét. Továbbfejlesztésben arra kell törekedni, hogy az állam határozza meg és vegye át a szociális stabilizátor szerepét, különösen a gazdaság átszervezése és a munkanélküliség területén.

A Horvát Szocialista Köztársaságnak feltétlenül ki kell használnia komparatív előnyeit a gazdasági fejlesztésben, ezek ti. reális feltételeket teremtenek a köztársaságnak az Európában és a világban végbemenő integrációs folyamatokba való bekapcsolódására.

Ennek értelmében a piacgazdálkodásra és a tulajdonformák egyenjogúságára alapozva követeljük, hogy a gazdaságpolitikában elsőbbséget biztosítsanak:

- az adriai, szárazföldi és gyógyturizmus, a mezőgazdaság és az élelmiszeripar, a hajógyártás és a tengeri szállítás, az informatizáció, a környezetkímélő ipari és a szolgáltató tevékenységek fokozottabb fejlesztésének;

- az infrastruktúra kiépítésének (autópályák, vasútvonalak, postai és egyéb kommunikációs szolgáltatások);

- a tudományos tevékenység, az oktatás, a művelődés, mindenfajta alkotó- és újítótevékenység, a testnevelési és műszaki kultúra fejlesztésének és terjesztésének.

GAZDAG PARASZT – GAZDAG TÁRSADALOM

A parasztok jelentős mértékben hozzájárultak a társadalmi fejlődéshez, s ezt eddig nem mindig méltányolták eléggé. A parasztok nem nyugszanak bele, hogy mások arassák le munkájuk gyümölcsét. Ezért a HSZSZ síkraszáll:

- olyan falufejlesztésért, melynek során a faluból társadalmi, művelődési és egyéb életfeltételek tekintetében is modern település lesz;

- olyan gazdasági és mezőgazdasági politikáért, amely lehetővé teszi a paraszt számára, hogy a munkája képezze az alapját gazdasági és szociális biztonságának és jólétének;

- hosszú távú és szilárd mezőgazdasági termelésért, biztosított termékértékeléssel;
- a parasztoikat ellátó és a termékeiket átvevő nagy gazdasági rendszerek monopóliumának és önkényének megakadályozásáért;
- a termelési feltételek kiegyenlítéséért a magán- és a társadalmi szektorban; a falusi vállalkozások és szövetkezeti szerveződés fejlesztéséért;
- a mezőgazdasági szakemberek fokozottabb falubeli jelenlétéért;
- az átfogó egészségügyi- és nyugdíjbiztosításért és az előregedett falusi háztartások védelméért;
- a vízgazdálkodási járulék összegének felülvizsgálatáért;
- a parasztok szabad szerveződéséért és társulásáért annak érdekében, hogy fokozottabban befolyásolhassák az őket érintő gazdasági intézkedéseket és politikát.

A KISIPAR ÉS A KÉZMŰVESSÉG AZ EGÉSZSÉGES GAZDASÁG HAJTÓEREJE

A kisipar és a kézművesség serkentése alapvető tényezője minden község fejlődésének. Ezért szorgalmazzuk:

- hogy egyenlitsék ki a magángazdálkodók termékforgalmi és szolgáltatási, illetve a munkaeszközökre, a nyersanyagra és az újratermelési anyagokra fizetendő adóját az egyéb termelési formák hordozóinak adójával;
- hogy minden magángazdálkodónak (az átalányadót fizetők kivételével) tegyék lehetővé, hogy saját személyi jövedelmét termelési költségként mutassa ki, a szokásos társadalmi terhek vállalásával;
- hogy a magángazdálkodók egyenjogú alanyok legyenek a földpolitikában és az üzlethelyiségek használatában;
- hogy a magángazdálkodók a többi biztosítottal egyenrangúan dönthessenek az egészség- és nyugdíjbiztosítás eszközeinek sorsa felől.

A TERMÉSZETVÉDELEM ÉS A TISZTA KÖRNYEZET

előbbséval minden profitnál. Ezért síkraszállunk:

- a társadalomfejlesztés olyan stratégiájáért, amely magában foglalja a szennyeződés megelőzését, a szennyezett területek felújítását, valamint a természeti és kulturális kincsek védelmét;
- a környezet értékének gazdasági kategóriaként való elismertetéséért;
- a környezetvédelmi nevelésért nemzedékekre való tekintet nélkül;
- a köztársaság területén levő kivételes értékű természeti és kulturális kincsek külön védelméért és nemzeti parkok létesítéséért e területek fenntartása céljából;
- a természeti és kulturális kincsek tönkrevőinek és szennyezőinek megbüntetéséért;
- egységes környezetvédelmi törvény meghozataláért.

Senki sem titkolhat el semmiféle környezetrongálásról vagy -szennyezésről szóló információt olyanformán, hogy gazdasági, állami vagy más jellegű titkoknak nyilvánítja.

AZ EGÉSZSÉGES EMBER BOLDOG EMBER

Az emberek egészségét elébe kell helyezni egyéb szükségleteinek. Ezért síkraszállunk:

- az egészségügynek a társadalmi termékből való részesedése növeléséért; a szabad egészségügyi intézmény- és orvosválasztásért; az ún. házi orvosoknak az egészségügyi rendszerbe való bevezetéséért; a rendszeres gyógyszerellátásért;
- a magánpraxisnak az egészségügyi rendszerbe való beiktatásáért;
- az egészségügyi dolgozók jobb társadalmi és anyagi helyzetéért;
- a lakosság egészségügyi kultúrájának magasabb szintre emeléséért;
- olyan feltételek megteremtéséért, hogy mindenkinek, korára való tekintet nélkül lehetősége nyíljon egészsége védelmében a lakóhelyén rekreációs- vagy sporttevékenységre, a más emberekkel való barátkozásra és szabadidejének tartalmas kitöltésére;

● a gyermekek, ifjak és egyetemi hallgatók egészségügyi és testnevelési kultúrájáról kidolgozott program valóraváltásáért az oktatási-nevelési folyamatban és az iskolán kívüli aktivitásban.

A TUDOMÁNY, AZ OKTATÁS ÉS A MŰVELŐDÉS

szerves részei az egyetemes fejlődésnek, ezért szorgalmazzuk:

- a tudományba, az oktatásba és a kultúrába eszközölt anyagi befektetések növelését;
- az európai szabványokhoz idomított oktatási-nevelési rendszer kidolgozását;
- a szabad beiratkozást a közép- és főiskolákba;
- az egyetemi autonómiát és nyitottságot;
- a tehetséges tanulók, egyetemi hallgatók és fiatal szakemberek ösztönzését és az egyetemi hallgatók életszínvonalának növelését;
- hogy minél szélesebb körben lehetőség nyíljen a helyi és munkahelyi környezetben a kultúra legkülönbözőbb formáival való foglalkozásra;
- a bürokratikus, adminisztratív és egyéb koloncaktól megszabadított alkotók, tudományos, tanügyi és művelődési dolgozók befolyásának növelését;
- a tudósok, tanügyi és művelődési dolgozók és alkotók anyagi helyzetének és társadalmi tekintélyének növelését.

A SZOCIÁLIS POLITIKA

szerves része annak a gazdasági és fejlesztési politikának, amely során arra törekszünk,

- hogy a szociális biztonság és szociális jogok jelenlegi szintje a szükséges minimum legyen, melyet a gazdasági válság körülményei közepette mindenképpen fenn kell tartani;
- hogy mindenki munkájával és a társadalmi-gazdasági fejlődéshez való hozzájárulásával biztosíthassa a maga szociális és gazdasági biztonságát és társadalmi helyzetét;
- hogy létrejöjjön a munkaerőpiac, s hogy kialakulásának alapja a munka ára legyen mint a normális létfenntartási szükségleteket fedező jövedelem kritériuma;
- hogy megállapítást nyerjen: a legkisebb személyi jövedelem egyszersmind a szociális minimum kategóriája is, s ehhez kell mérni a szociális juttatás egyéb formáit;
- hogy a szociális szempontból veszélyeztetett polgároknak biztosítva legyenek az alapvető életfeltételeik.

A LAKÁS ELEMI EMBERI SZÜKSÉGLET

A jelenlegi lakáspolitikát nem tudott a kor követelményeinek megfelelő lakáskörülményeket biztosítani a polgároknak, ezért olyan gazdasági, pénzügyi és egyéb társadalmi intézkedésekért és aktivitásért szállunk síkra, amelyek megteremtik a feltételeket,

- hogy minden ember tisztességes lakáskörülményeket tudjon teremteni magának és családjának;
- hogy a lakhatás különféle formáit egyenlítsék ki azon költségek tekintetében, amelyeknek a lakók ki vannak téve;
- hogy a lakók döntsenek a lakások fenntartása és szanalása ügyében.

Eközben külön is síkraszállunk:

- olyan lakástörvény meghozataláért és életbeléptetéséért, amely minden polgár számára biztonságot nyújt a tekintetben, hogy megtarthassa meglévő lakását vagy szert tessen újra;
- hogy lehetővé váljen a befektetés a lakásépítés legkülönbözőbb formáiba (magán-, kollektív- vagy szolidáris lakásépítés), kedvező hitelfeltételek mellett;
- hogy reális összegben állapítsák meg a telekhasználati és a lakás fekvése után fizetendő járadékot, azzal, hogy a lakásépítést járadékkezdvezmény illesse meg;
- célépítkezések szervezéséért a hátrányos helyzetűek lakásgondjainak megoldására;
- olyan társadalmi intézkedésekért, amelyek javítanak az albérlők helyzetén.

Olyan szociális biztonságért és anyagi feltételekért szállunk síkra, amelyek szavatolják a

TISZTES MEGÉLHETÉST A NYUGDÍJASOKNAK

Ezt olyképpen fogjuk elérni,

- hogy összehangoljuk a nyugdíjakat a személyi jövedelem növekedésével;
- hogy véget vetünk a nyugdíjösszehangolási és -kifizetési késedelmeknek, hisz azal a nyugdíjasok igazságtalanul károsodtak;
- hogy lehetővé tesszük a nyugdíjasoknak a nyugdíjbiztosításra szánt összegek fölötti ellenőrzést;
- hogy a befolyt eszközökkel olyképpen gazdálkodunk, hogy hatékony befektetéssel megnöveljük őket.

SZAVATOLNI KELL A ROKKANTAK JOGI ÉS SZOCIÁLIS BIZTONSÁGÁT

ezért lehetővé kívánjuk tenni:

- a pszichofizikai lehetőségeikkel összhangban álló neveltetést, oktatást és foglalkoztatást a megfelelő segédeszközök biztosításával;
- feltételek teremtését a rokkantszervezetek működéséhez;
- hogy a szerencsejátékokból befolyt eszközök elosztásában elsőbbséget élvezzen a szociális-humanitárius szervezetek programjainak és akcióinak pénzelése;
- hogy a lakásépítésben és a közforgalomban megfelelő műszaki megoldásokkal lehetővé váljék a rokkantak zavartalan közlekedése.

A CSALÁD ÉS A NŐK TÁRSADALMI GONDJAI

valamint a nem megfelelő népesedési politika megköveteli tőlünk, hogy szorgalmazzuk:

- a nők egyenjogú részvételét a társadalmi-gazdasági életben valamint specifikus gondjaik és érdekeik méltánylását minden téren;
- a különféle családsegítő szolgáltatások továbbfejlesztését, különösen a munkaviszonyban levők esetében;
- az olyan népesedéspolitikai intézkedéseket, amelyek feltételeket teremtenek arra, hogy a szülők joga legyen eldönteni, hány gyermeket akarnak, és amelyek jobb anyagi feltételeket biztosítanak a többgyermekes családoknak;
- a korszerű családtervezési intézkedéseket és a nők azon jogának érvényesítését, hogy szabadon döntsenek arról, akarnak-e szülni;
- a falun élő asszonyok, az önfenntartó nők és férfiak helyzetének javítását;
- a nők független szerveződésének jogát.

A gyermekekről való társadalmi gondoskodásnak átfogónak kell lennie, a szülők státuszától függetlenül. A gyermekek számára hozzáférhetővé kell tenni minden létfontosságú anyagi és kulturális vívmányt, s meg kell teremteni a feltételeket a sokoldalú fejlődésükhöz.

A DEMOKRATIKUS NYILVÁNOSSÁG

elképzelhetetlen

- szabad és független tájékoztatási eszközök nélkül, amelyekben objektíven kifejezésre jut a polgárok hiteles véleménye;
- szabad sajtó, szabad kiadói tevékenység és tömegtájékoztatás résztvevőinek konkurenciája nélkül;
- szabad és tárgyilagos tájékoztatás nélkül;
- a gondolati szabadság, valamint a személyiség magánéletének és erkölcsi integritásának megvédelem nélkül.

Szorgalmazzuk, hogy a Zágrábi TV részleges alapítója a Horvát SZK Szábora legyen, a többi tévé- és rádióállomás pedig önfenntartó alapon szerveződjön és sugározzon műsort. Követeljük a RTV-előfizetés megszüntetését.

A VILÁGNÉZETI SZABADSÁG

magában foglalja azt is, hogy a vallásgyakorlás vagy az ateista világnézet minden egyén magánügye és igen fontos ösztönzője az aktív társadalmi tevékenységnek. Ezzel összhangban sikraszállunk,

- hogy a hívők egyenjogúan végezhesenek minden nyilvános tevékenységet a társadalomban, beleértve a közéleti és állami tisztségeket is;

- a felekezeti közösségek helyzetének kiegyenlítéséért, azzal, hogy az egyházi és állami ügyeket továbbra is szét kell választani;

- az egyházi sajtó egyenjogúságáért mind a nyomtatás, mind a terjesztés tekintetében;

- a tömegtájékoztató eszközök szabad igénybevételéért;

- a vallási közösségek által nyújtott szociális védelem szabadságáért mint a hátrányos helyzetűekhez való egyetemes humánus viszonyulás alkotóeleméért;

- a tantervnek az oktatási rendszerbe való szabad bekapcsolódásáért, személyes, vallási vagy politikai meggyőződésükre való tekintet nélkül.

A fiatalság a társadalmi fejlődés fő hajtóereje. Megítélésünk szerint

A FIATALOK TÁRSADALMI HELYZETE

nem kielégítő, ezért támogatni fogjuk a fiatalok aktivitását

- a gazdaság, kultúra és társadalomfejlesztés terén;

- a saját boldogulásuk céljából történő önszerveződésen; ne kelljen arra várniuk, hogy mások biztosítsák számukra a sikert és a karriert;

- a politikai, tudományos, művészi és más alkotómunkára való szerveződésen, és abban, hogy bekapcsolódjanak a legösszetettebb fejlesztési vagy szakmai kérdések megoldásába.

A POLGÁROK ÖNSZERVEZŐDÉSE ÉS ÖNTEVÉKENYSÉGE

A pártonkívüli tevékenység különféle formái a meglévő intézmények munkájával szembeni elégedetlenség kifejezői, és lehetővé teszik a különféle érdekek kinyilvánítását a hatalmi szervek felé, ideértve a pártokat is. Mi készek vagyunk alkotó módon egyeztetni programunkat és akcióinkat e szervezetekkel, ezért szorgalmazzuk

- a társadalmi szervezetekről és a polgárok egyesületeiről szóló új törvény meghozatalát, amely szavatolja a polgárok szabad érdekszerveződését, önállóságukat, programbeli és szervezési autonómiájukat és a gazdasági tevékenységekkel való foglalkozás lehetőségét;

- társadalmi és gazdasági helyzetük javítását.

E program megvalósítása céljából a Szocialista Szövetség – A Horvát Szocialisták szövetsége **KÖTELEZETTSÉGET VÁLLAL**, hogy tevékenységével a munkásokat, parasztokat és polgárokat képviseli, síkraszáll és küzd a demokráciáért és a jólétért az itt lefektetett elvek alapján.

CSAK SZABAD ÉS DEMOKRATIKUS VISZONYOK KÖZÖTT, MUNKÁVAL ÉS SZAKÉRTELEMMESEL VALÓSÍTHATJUK MEG A JÓLÉTET!

Zágráb, 1990. február 24.
(Sz. K. ford.)